

DATUM
2022-04-27
ERT DATUM
2022-01-20

DIARIENR
2022/27-4
ER BETECKNING
Ku2020/02393

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Rätt mottagare – Granskning och integritet SOU 2021:99

Sammanfattning av Statskontorets remissvar

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag

- att det bör inrättas en ny central stödfunktion med uppdrag att bistå beslutsorgan med fördjupade granskningar i ärenden där det finns anledning att närmare utreda hur en verksamhet som tar emot offentliga medel förhåller sig till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer,
- att stödfunktionen bör placeras inom Center mot våldsbejakande extremism (CVE) som i dag är en enhet vid Brottsförebyggande rådet (Brå).

Statskontoret lämnar också synpunkter på vissa delar av stödfunktionens uppdrag och omfattning.

I det följande redovisar vi bakgrunden till våra ställningstaganden.

Inrättande av en ny stödfunktion

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att inrätta en ny stödfunktion i syfte att förhindra att statliga medel betalas ut till organisationer som har kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer.

Den nya stödfunktionen kommer att fylla en viktig funktion

Statskontoret anser att utredningen har gjort en korrekt analys av beslutsorganens behov av stöd i frågor om våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Därmed skulle den nya stödfunktionen uppfylla en viktig funktion genom att fungera som en ytterligare mekanism för att säkerställa att offentliga medel inte betalas ut till verksamheter som har kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer.

Statskontoret har i sina tidigare förslag tagit upp behovet av en utökad kontroll av bidragen till civilsamhället. I Statskontorets myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2017:13) föreslog vi att kontrollen av de organisationer som söker och får bidrag bör ökas. Av analysen framgick även att de organisationer som beslutar om bidrag efterfrågade ett bättre stöd för att bedöma svåra ärenden där myndigheten hade fattat beslut om att neka organisationer bidrag utifrån en bedömning av deras värderingar (dvs. att de inte uppfyllde villkor om att vara en demokratisk organisation). Även i Statskontorets utvärdering av regeringens åtgärder mot våldsbejakande extremism (2018:29) pekade vi på behovet av stöd i form av konkreta metoder och arbetssätt för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Stödfunktionens placering inom CVE

Statskontoret tillstyrker förslaget att stödfunktionen bör placeras inom Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet.

Statskontoret delar utredningens bedömning att stödet bör organiseras genom en central funktion snarare än att varje enskild organisation eller myndighet bygger upp sin egen kompetens i frågan. Statskontoret bedömer att det är effektivt att bygga upp en ny funktion hos ett organ som redan besitter kunskap om våldsbejakande extremism och antidemokratiska miljöer. Att samla kompetensen hos en central funktion kan enligt Statskontoret motiveras utifrån såväl kompetens- som effektivitetsskäl.

Stödfunktionens uppdrag och omfattning

Statskontoret bedömer att de arbetsuppgifter som utredningen föreslår för den nya stödfunktionen kommer att fylla en viktig funktion i arbetet med att säkerställa att offentliga medel inte betalas ut till verksamheter som har kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer. Statskontoret vill dock lämna synpunkter på några specifika aspekter i utredningens förslag gällande stödfunktionens uppdrag och omfattning.

Det behövs en tydligare avgränsning mot CVE:s nuvarande uppdrag

Bland CVE:s huvuduppgifter ingår att ge behovsanpassat stöd till myndigheter som hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism och att samla och sprida kunskap om dessa frågor. För att undvika överlappning och otydlig ansvarsfördelning bör enligt Statskontoret den nya stödfunktionens utbildande roll tydliggöras i förhållande till CVE:s nuvarande uppdrag.

En tydligare analys av tillgången på expertkompetens

Statskontoret efterlyser en tydligare analys av möjligheter och eventuella hinder att bemanna den nyinrättade stödfunktionen med efterfrågad expertkompetens. Även

om omfattningen på den beräknade bemanningen inte är så stor handlar det om ett mycket smalt kompetensområde. Även konsekvenser för andra myndigheter och aktörer som konkurrerar om samma expertkompetens bör ingå i analysen.

Oklart om studieförbunden omfattas av stödet

Avslutningsvis vill Statskontoret uppmärksamma regeringen på att enligt den nuvarande formuleringen i utredningen omfattas Sveriges tio studieförbund inte av stödfunktionens målgrupp. Studieförbund, som hanterar närmare 2 miljarder kronor i statsbidrag årligen, är varken myndigheter eller andra beslutsorgan som tilldelats myndighetsuppdrag. Det bör förtydligas på vilket sätt studieförbunden och andra bidragsgivande organisationer med liknande konstruktion kommer att kunna ta del av stödfunktionens kompetens.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Gabriel Brandström och utredare Keili Saluveer, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Keili Saluveer